

Set No. 1

18P/266/24

00007

Total No. of Printed Pages : 24

Question Booklet No.

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words) (2018)

Serial No. of OMR Answer Sheet

Centre Code No.

--	--	--	--

.....

Day and Date

(Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only **blue/black ball-point pen** in the space above and on both sides of the **Answer Sheet**)

1. Within 30 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card*.
3. *A separate OMR Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second OMR Answer Sheet shall not be provided. Only the OMR Answer Sheet will be evaluated.*
4. Write all entries by blue/black pen in the space provided above.
5. *On the front page of the OMR Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, write the Question Booklet Number, Centre code Number and the Set Number wherever applicable in appropriate places.*
6. *No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR Answer Sheet and Roll No. and OMR Answer Sheet no. on the Question Booklet.*
7. *Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.*
8. *Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the OMR Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the OMR Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the OMR Answer Sheet.*
9. For each question, darken only one circle on the OMR Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. On completion of the Test, the candidate must handover the OMR Answer Sheet to the Invigilator in the examination room/hall. However, candidates are allowed to take away Test Booklet and copy of OMR Answer Sheet with them.
13. Candidates are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

18P/266/24

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

18P/266/24

No. of Questions : 120

प्रश्नों की संख्या : 120

Time : 2 Hours

Full Marks : 360

समय : 2 घण्टे

पूर्णाङ्क : 360

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries 3 (Three) marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer. Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न 3 (तीन) अंकों का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. न्यायदर्शनकर्ता अस्ति -

(1) गौतमः (2) कणादः (3) कपिलः (4) पतञ्जलिः

02. न्यायदर्शनानुसारं पदार्थसंख्या अस्ति -

(1) चतुर्दश (2) द्वादश (3) नव (4) षोडश

03. कति द्रव्याणि सन्ति ?

- (1) दश (2) एकादश (3) नव (4) सप्त

04. गन्धवत्त्वं कस्य लक्षणम् ?

- (1) जलस्य (2) पृथिव्याः (3) तेजसः (4) वायोः

05. शीतस्पर्शवत्त्वं कस्य लक्षणम् ?

- (1) पृथिव्याः (2) तेजसः (3) जलस्य (4) कालस्य

06. जलीयं शरीरं कुत्र प्रसिद्धम् ?

- (1) पृथिव्यालोके (2) वायुलोके (3) वरुणलोके (4) आदित्यलोके

07. सुवर्णादौ कीदृशः उष्णस्पर्शः तिष्ठति ?

- (1) उद्भूत (2) अनुद्भूत (3) अभिभूत (4) अनुष्णाशीत

08. वायौ कति विशेषगुणाः सन्ति ?

- (1) एकः (2) द्वौ (3) त्रयः (4) चत्वारः

09. शब्दः आकाशे केन सम्बन्धेन तिष्ठति ?

- (1) स्वरूप (2) तादात्म्य (3) समवाय (4) कालिक

10. व्यवहारहेतुः काल इत्युक्तौ कुत्र दोषः ?

- (1) घटादौ (2) आकाशे (3) आत्मनि (4) परमाणौ

11. दिक् कतिविधा ?

- (1) एका (2) द्वे (3) तिस्रः (4) चतस्रः

12. आत्मनि कति गुणाः भवन्ति ?

- (1) दश (2) द्वादश (3) त्रयोदश (4) चतुर्दश

13. सुवर्णस्य कुत्रान्तर्भावः ?

- (1) जले (2) तेजसि (3) हरिद्रायाम् (4) वायौ

14. कति गुणाः मनसि सन्ति ?

- (1) नव (2) अष्टौ (3) एकादश (4) चतुर्दश

15. उत्क्षिपामीतीच्छयोर्ध्वपातनम् अस्ति -

- (1) अपक्षेपणम् (2) उत्क्षेपणम् (3) आकुञ्चनम् (4) प्रसारणम्

16. द्रव्यादित्रिकवृत्तिः भवति ।

- (1) सत्ता (2) द्रव्यत्वम् (3) पटत्वम् (4) गुणत्वम्

17. परमाणूनां परस्परभेदकः कः ?

- (1) समवायः (2) विशेषः (3) अन्योन्याभावः (4) सामान्यम्

18. अवयवावयविनोः कः सम्बन्धः ?

- (1) संयोगः (2) तादाम्यम् (3) पर्याप्तिः (4) समवायः

19. अभावः कतिविधः ?

- (1) द्विविधः (2) त्रिविधः (3) चतुर्विधः (4) एकविधः

20. सप्तपदार्थानां साधर्म्यं किम् ?

- (1) घटत्वम् (2) द्रव्यत्वम् (3) ज्ञेयत्वम् (4) पटत्वम्

21. कारणं कतिविधम् ?

- (1) एकविधम् (2) द्विविधम् (3) त्रिविधम् (4) चतुर्विधम्

22. सामान्यरहितत्वं कस्य साधर्म्यम् ?

- (1) पृथिव्याः (2) सामान्यस्य (3) तेजसः (4) घटस्य

23. घटस्य समवायिकारणम् अस्ति -

- (1) पृथिवी (2) कपालः (3) कपालसंयोगः (4) दण्डः

24. पटरूपस्य असमवायिकारणं भवति -

- (1) तन्तुरूपम् (2) तन्तुः (3) तन्तुसंयोगः (4) तन्तुरूपत्वम्

25. घंट प्रति अन्यथासिद्धः कः?

- (1) दण्डः (2) कुलालः (3) चक्रम् (4) दण्डत्वम्

26. समवायिकारणत्वं कस्य साधर्म्यम् ?

- (1) गुणस्य (2) द्रव्यस्य
(3) कर्मणः (4) द्रव्यगुणकर्मणाम्

27. नवद्रव्यसामान्यलक्षणम् अस्ति -

- (1) गन्धत्वम् (2) शीतस्पर्शवत्त्वम् (3) गुणाश्रयत्वम् (4) शब्दाश्रयत्वम्

28. कालाकाशात्मदिशां किं साधर्म्यम् ?

- (1) सर्वगतत्वम् (2) पृथिवीवृत्तित्वं (3) घटसमवेतत्वं (4) जलवृत्तित्वम्

29. भूतत्वं केषां साधर्म्यम् ?

(1) क्षित्यादिपञ्चानाम्	(2) अपादिपञ्चानाम्
(3) तेजः प्रभृतीनाम्	(4) वाय्वादिपञ्चानाम्

30. अव्याप्यवृत्तिविशेषगुणवत्त्वम् केषां साधर्म्यम् ?

(1) आकाशात्मनाम्	(2) आकाशशरीरिणाम्
(3) पृथिव्याः	(4) जलस्य

31. ईश्वरे कति विशेषगुणाः ?

(1) चत्वारः	(2) पञ्च	(3) त्रयः	(4) अष्टौ

32. आकाशे कियन्तः सामान्यगुणाः ?

(1) पञ्च	(2) षट्	(3) सप्त	(4) नव

33. गन्धसमवायिकारणतावच्छेदकतया किं सिद्ध्यति ?

(1) पृथिवीत्वम्	(2) परमाणुत्वम्	(3) पटत्वम्	(4) घटत्वम्

34. रसः कतिविधः ?

(1) पञ्चविधः	(2) षड्विधः	(3) त्रिविधः	(4) द्विविधः

35. न्यायशास्त्रस्य कतिधा प्रवृत्तिः ?

- (1) द्विविधा (2) त्रेधा (3) चतुर्विधा (4) सप्तधा

36. पाकजस्पर्शवत्त्वं कुत्रास्ति ?

- (1) अप्सु (2) तेजसि (3) पृथिव्यां (4) अनिले

37. देहः कतिविधः ?

- (1) द्विविधः (2) त्रिविधः (3) चतुर्विधः (4) षड्विधः

38. शरीरव्यापकं स्पर्शग्राहकमिन्द्रियं वर्तते -

- (1) चक्षुरिन्द्रियम् (2) त्वगिन्द्रियम् (3) रसनेन्द्रियम् (4) घ्राणेन्द्रियम्

39. क्षणिकविज्ञानमात्मा कस्य मतम् ?

- (1) वेदान्तिनः (2) बौद्धस्य (3) चार्वाकस्य (4) मीमांसकस्य

40. चाक्षुषप्रत्यक्षे आलोकसंयोगः केन सम्बन्धेन कारणम् ?

- (1) समवायेन (2) संयोगेन (3) स्वरूपेण (4) पर्याप्त्या

41. शरीरमात्मा इति कः वदति -

- (1) बौद्धः (2) जैनः (3) चार्वाकः (4) मीमांसकः

42. चक्षुषस्तैजसत्वे किं प्रमाणम् ?

- (1) प्रत्यक्षम् (2) अनुमानम् (3) उपमानं (4) आप्तवचनम्

43. कार्यकारणयोस्तादात्म्यं कस्य मतम् ?

- (1) सांख्यस्य (2) चार्वाकस्य (3) वेदान्तिनः (4)

44. बुद्ध्यादिगुणवान् कः स्वीक्रियते ?

- (1) मनः (2) आत्मा (3) शरीरम् (4) इन्द्रियम्

45. बुद्धिः कतिविधा?

- (1) त्रिविधा (2) द्विविधा (3) चतुर्विधा (4) पञ्चविधा

46. प्रत्यक्षं कतिविधम् ?

- (1) षड्विधम् (2) द्विविधम् (3) त्रिविधम् (4) एकविधम्

47. रूपत्वादेः प्रत्यक्षे उद्भूतरूपं केन सम्बन्धेन हेतुः ?

- (1) समवायः (2) स्वाश्रयसमवायः (3) स्वाश्रयसमवेतसमवायः (4) संयोगः

48. लौकिकव्यापारः कतिविधः ?

- (1) षड्विधः (2) त्रिविधः (3) चतुर्विधः (4) पञ्चविधः

49. केन सम्बन्धेन समवायस्य प्रत्यक्षम् ?

- (1) संयोगेन (2) तादात्म्येन (3) स्वरूपेण (4) कालिकेन

50. समवायस्य सम्बन्धत्वे किं मानम् ?

- (1) प्रत्यक्षम् (2) अनुमानम् (3) उपमानम् (4) शब्दः

51. संसर्गाभावप्रत्यक्षे कस्य योग्यतापेक्षिता ?

- (1) अनुयोगिनः (2) प्रतियोगिनः (3) समवायस्य (4) स्वरूपस्य

52. योगजसन्निकर्षः कतिविधः ?

- (1) द्विविधः (2) त्रिविधः (3) चतुर्विधः (4) षड्विधः

53. ज्ञानमानं लिङ्गमनुमितिकरणमिति के वदिन्त?

- (1) प्राचीननैयायिकाः (2) नव्यनैयायिकाः

- (3) मीमांसकाः (4) सांख्याः

54. व्याप्तविशिष्टस्य पक्षवृत्तित्वज्ञानं भवति -

- (1) पक्षता (2) परामर्शः (3) स्मृतिः (4) अनुभूतिः

55. पर्वतो वह्निमान् इत्यत्र साध्यतावच्छेदकः सम्बन्धः कः ?

- (1) संयोगः (2) समवायः (3) कालिकः (4) स्वरूपः

56. सिषाधयिषाविरहविशिष्टसिद्ध्यभावः अस्ति -

- (1) पक्षता (2) हेतुता (3) प्रयोजकता (4) अनेकता

57. हेत्वाभासः कतिविधः ?

- (1) द्विविधः (2) पञ्चविधः (3) त्रिविधः (4) षड्विधः

58. सव्यभिचारस्य अपरं नाम अस्ति -

- (1) व्यभिचारः (2) अनैकान्तिकः (3) प्रकरणसमः (4) साध्यसमः

59. साध्यव्यापकीभूताभावप्रतियोगी कः?

- (1) सव्यभिचारः (2) विरुद्धः (3) सत्प्रतिपक्षः (4) असिद्धः

60. काञ्चनमयवह्निमान् धूमात् इत्यत्र कः हेत्वाभासः ?

- (1) साध्याप्रसिद्धिः (2) साधनाप्रसिद्धिः (3) पक्षाप्रसिद्धिः (4) व्याप्यत्वासिद्धिः

61. हेतुवदाभासन्ते इतिव्युत्पत्त्या हेत्वाभासशब्दार्थः –

- (1) दोषः (2) दुष्टः (3) निर्दुष्टः (4) सदुष्टः

62. उपमितेः करणं किम् ?

- (1) व्याप्तिज्ञानम् (2) पदज्ञानम् (3) सादृश्यज्ञानम् (4) पदार्थज्ञानम्

63. व्यभिचारज्ञानं किं प्रतिबध्नाति ?

- (1) अनुमितिम् (2) परामर्शम् (3) व्याप्तिज्ञानम् (4) पक्षताम्

64. पदेन सह पदार्थस्य सम्बन्धः ?

- (1) शक्तिः (2) भक्तिः (3) विभक्तिः (4) उपस्थितिः

65. इच्छैव शक्तिः इति कः वदति ?

- (1) नैयायिकः (2) वैशेषिकः (3) मीमांसकः (4) वेदान्ती

66. धातुप्रकृतिप्रत्ययादीनां शक्तिग्रहः भवति –

- (1) व्याकरणात् (2) साहित्यात् (3) आगमात् (4) दर्शनात्

67. एकपदार्थेऽपरपदार्थसम्बन्धो वर्तते -

- (1) आङ्गक्ष्मा (2) योग्यता (3) सन्निधिः (4) तात्पर्यज्ञानम्

68. मनसः किं परिमाणम् ?

- (1) महत्परिमाणं (2) दीर्घपरिमाणं (3) ह्रस्वपरिमाणं (4) परमाणुपरिमाणं

69. द्रव्याश्रितत्वं कस्य लक्षणम् ?

- (1) गुणस्य (2) कर्मणः (3) द्रव्यस्य (4) सामान्यस्य

70. मूर्तगुणो वर्तते -

- (1) रसः (2) बुद्धिः (3) धर्मः (4) अधर्मः

71. नैयायिकानां मते पाकः कुत्र भवति ?

- (1) परमाणौ (2) अवथविनि (3) आकाशे (4) पृथिव्यां

72. त्रसरेणुपरिमाणस्य असमवायिकारणं वर्तते-

- (1) द्वयणुकपरिमाणम् (2) परमाणुपरिमाणम्
(3) द्वयणुकगतत्रित्वसंख्या (4) सामान्यसंख्या

73. शब्दाहेतुः संयोग उच्यते -

- (1) अभिघातः (2) नोदनः (3) अन्यतरकर्मजः (4) उभयकर्मणः

74. पदं कतिविधम् ?

- (1) त्रिविधम् (2) चतुर्विधम् (3) षड्विधम् (4) पञ्चविधम्

75. विभागविभागः कतिविधः ?

- (1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः

76. तदभावाप्रकारकं तत्प्रकारकं ज्ञानम् उच्यते -

- (1) विपर्ययः (2) संशयः (3) निश्चयः (4) अनुभवः

77. अप्रमां प्रति किं कारणम् ?

- (1) दोषः (2) गुणः (3) प्रमा (4) संशयः

78. प्रमात्वस्वतत्त्वादिनः के ?

- (1) नैयायिकाः (2) वेदान्तिनः (3) मीमांसकाः (4) सांख्याः

79. ज्ञानमतीन्द्रियं भवति इति केषां मतम् ?

- (1) भट्टमतम् (2) मिश्रमतम् (3) गुरुमतम् (4) वैशेषिकमतम्

80. गन्धत्वप्रत्यक्षं केनेन्द्रियेण जायते ?

- (1) चक्षुषा (2) त्वचा (3) श्रोत्रेण (4) घ्राणेन

81. असत्ख्यातिवादिनः सन्ति -

- (1) माध्यमिकाः (2) सांख्याः (3) मीमांसकाः (4) नैयायिकाः

82. बाधनिश्चयकालीनेच्छाजन्यज्ञानम् अस्ति-

- (1) व्यभिचारः (2) आहार्यम् (3) तर्कः (4) प्रत्यभिज्ञा

83. तर्के कति दोषाः भवन्ति ?

- (1) द्वौ (2) त्रयः (3) चत्वारः (4) षट्

84. असत्सपक्षः अस्ति-

- (1) केवलव्यतिरेकी (2) अन्वयव्यतिरेकी (3) केवलान्वयी (4) व्यभिचारी

85. अर्थापत्तिप्रमाणस्य कुत्रान्तर्भावः अङ्गीकृतो वर्तते -

- (1) व्यतिरेकव्याप्तौ (2) अन्वयव्याप्तौ (3) समव्याप्तौ (4) विषमव्याप्तौ

86. दैशिकपरत्वाऽपरत्वयोः असमवायिकारणं किम् ?

- (1) कालसंयोगः (2) दिक्संयोगः (3) घटसंयोगः (4) अर्थसंयोगः

87. साध्यव्यापकत्वे सति साधनाव्यापकत्वमस्ति-

- (1) उपाधिः (2) समाधिः (3) असिद्धिः (4) व्यभिचारः

88. उपाधेः प्रयोजनं किम् ?

- (1) साध्यानुमानम् (2) व्यभिचारानुमानं (3) हेत्वनुमानम् (4) साध्यानुमानं

89. सुखं कतिविधम् ?

- (1) त्रिविधम् (2) द्विविधम् (3) चतुर्विधम् (4) पंचविधम्

90. यज्ज्ञानं स्ववृत्तितया इष्यते स.....

- (1) पुरुषार्थः (2) स्मृहा (3) धारणा (4) धर्मः

91. जीवनकारणं नाम किम् ?

- (1) द्रवत्वम् (2) बुद्धिः (3) प्रयत्नभेदः (4) कारणभेदः

92. न्यायमते किं न प्रमाणम् ?

- (1) अनुमानम् (2) उपमानम् (3) शब्दः (4) अर्थापत्तिः

93. शब्दः केन सम्बन्धेन नभसि तिष्ठति -

- (1) संयोगेन (2) कालिकेन (3) समवायेन (4) तादात्म्येन

94. युगपज्ज्ञानानुत्पत्तिः कस्य लिङ्गम् ?

- (1) मनसः (2) आत्मनः (3) बुद्धेः (4) दिशः

95. बाधनालक्षणं भवति -

- (1) दुःखम् (2) सुखम् (3) कष्टम् (4) शरीरम्

96. संस्कारः कतिविधः ?

- (1) द्विविधः (2) त्रिविधः (3) चतुर्विधः (4) षड्विधः

97. उत्पन्नरूपकारणेऽभावः अस्ति-

- (1) प्रागभावः (2) प्रध्वंसाभावः (3) अत्यन्ताभावः (4) अन्योन्याभावः

98. साकारज्ञानवादः कस्य आचार्यस्य मतम् अस्ति ?

- (1) योगाचारस्य (2) माध्यमिकस्य (3) सौत्रान्तिकस्य (4) वैभाषिकस्य

99. सिद्धान्तः कतिविधः ?

- (1) त्रिविधः (2) चतुर्विधः (3) षड्विधः (4) द्विविधः

100. दृष्टान्तः कतिविधः ?

- (1) त्रिविधः (2) द्विविधः (3) चतुर्विधः (4) सप्तविधः

101. पक्षे लिङ्गोपसंहारवचनम् अस्ति -

- (1) उपनयः (2) अवयवः (3) प्रतिज्ञा (4) दृष्टान्तः

102. गुरुत्वं कुत्र तिष्ठति ?

- (1) तेजसि (2) जले (3) वायौ (4) आकाशे

103. नैसर्गिकद्रवत्वं कुत्र उपलभ्यते ?

- (1) पृथिव्याम् (2) वायौ (3) तेजसि (4) जले

104. उपाधि: कतिविध: ?

- (1) एकविध: (2) द्विविध: (3) त्रिविध: (4) चतुर्विध:

105. पर्वतो वह्निमान् महानसत्वादित्यत्र कः हेत्वाभासः ?

- (1) आश्रयासिद्धः (2) व्यभिचारः (3) स्वरूपासिद्धः (4) विरोधः

106. प्रकृतवाक्यार्थगोचरयथार्थज्ञानवानाप्तः कः ?

- (1) आप्तः (2) व्याप्तः (3) योग्यता (4) व्यापारः

107. भागसिद्धिः कस्य भेदः ?

- (1) सव्यभिचारस्य (2) विरुद्धस्य (3) आश्रयासिद्धस्य (4) स्वरूपसिद्धस्य

108. शाब्दबोधस्य करणं भवति -

- (1) पदार्थोपस्थितिः (2) शक्तिज्ञानं (3) पदज्ञानं (4) आसक्तिः

109. बाधकप्रमाविरहः

- (1) आङ्गुक्षा (2) योग्यता (3) आसक्तिः (4) उपस्थितिः

110. अव्यवधानेनान्वयप्रतियोग्युपस्थितिः

- (1) योग्यता (2) आकांक्षा (3) आसत्तिः (4) कृतिः

111. वृत्तिः कतिविधा?

- (1) द्विविधा (2) त्रिविधा (3) चतुर्विधा (4) षड्विधा

112. विपरीतसाधकानुमानं कतिविधम् भवति ?

- (1) चतुर्विधम् (2) त्रिविधम् (3) द्विविधम् (4) पञ्चविधम्

113. रूढानामपदस्य किमुदाहरणम् -

- (1) पाचकः (2) विप्रः (3) पङ्कजम् (4) उद्भिद

114. लक्षणा कतिविधा ?

- (1) द्विविधा (2) त्रिविधा (3) चतुर्विधा (4) षड्विधा

115. सर्वे छत्रिणो यान्ति इति कस्याः भेदः ?

- (1) जहत्स्वार्थायाः (2) अजहतस्वार्थाया
(3) शक्तेः (4) जहदजहत् स्वार्थायाः

116. 'रथो गच्छति' इत्यत्र आख्यातस्य कुत्र लक्षणा ?

- (1) कृतौ (2) व्यापारे (3) जन्यत्वे (4) वर्तमानकाले

117. देवदत्तेन गम्यते ग्रामः इत्यत्र तृतीयार्थः-

- (1) कृतिः (2) वृत्तिः (3) जन्यत्वं (4) शालित्वम्

118. लितोऽर्थः अस्ति -

- (1) अनद्यतनत्वं (2) परोक्षत्वं (3) अतीतत्वं (4) एतत्त्रयम्

119. तुमलोऽर्थः अस्ति -

- (1) इच्छावान् (2) कृतिमान् (3) ज्ञानवान् (4) द्वेषवान्

120. संयोगात् विभागात् शब्दाच्च निष्पत्तिः -

- (1) फलम् (2) कार्यम् (3) शब्दः (4) घटः

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली/काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 30 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. सभी प्रविष्टियाँ प्रथम आवरण-पृष्ठ पर नीली/काली पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. ओ० एम० आर० उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक, केन्द्र कोड नम्बर तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० उत्तर पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० उत्तर पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको ओ० एम० आर० उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा की समाप्ति के बाद अभ्यर्थी अपना ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र परीक्षा कक्ष/हाल में कक्ष निरीक्षक को सौंप दे। अभ्यर्थी अपने साथ प्रश्न पुस्तिका तथा ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र की प्रति ले जा सकते हैं।
13. अभ्यर्थी को परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।

